

Ishaja vask dan
Tudi ob sedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
»...mezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v vsakih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
»...naše in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. O vsaki naročbi 16 stotink na vrsto petič; poslanice, omaritnice, javne zabvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne odziva. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankavne pisave se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo listu.
UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Položaj Rusov pri Mukdenu nespremenjen.

TOKIO 14. (Reuterjev biro) Maršal Ojima je brzobjavil, da je položaj Rusov v smeri proti Mukdenu nespremenjen. Število pokopsnih Rusov po bitki pri Liaojangu znaša 3100.

Mandžurija. — Namestnik Aleksejev.

LONDON 15. »Morning Post« je zvečela iz Šangaja: Kitajska vlada je imenovala posebno odposlanstvo, ki naj se z Japonci in Rusijo pogaja, da se Mandžurija povrne Kitajski.

Namestnik Aleksejev je dospel v Mukden. Rusko-kitajska banka v Mukdenu je zaprta. Rusi so pokosili žito okoli Tienlinga.

Baltiška eskadra.

PETROGRAD 15. (Ruska brzobjavna agencija) Potrjuje se, da ostane baltiška eskadra, ki odpluje v Vzhodno Azijo, nekoliko časa v Libavi.

Japonci v Liaojangu.

LONDON 15. Kakor poroča »Reuterjev biro« iz Liaojanga, ostane japonska armada v Liaojangu ter popravlja mostove. Med zaplenjenimi predmeti se nahajajo topovi, strelivo, vozovi, puške, plašči in druga obleka ter krma.

Postrežniki rudečega križa ubiti od Japoncev.

PARIZ 15. »Matin« je prejel od svojega poročevalca iz Čifu sledečo brzobjavo: Tukajšnji ruski generalni konzul je prejel iz Port Arturja poročilo gospoda Balahova, visokega dostojanstvenika carskega dvora in načelnika sanitetnega oddelka ruske vojske v Vzhodni Aziji. Balshov prosi, naj se objavi, da so Japonci na člene rudečega križa večkrat streljali, med tem ko so isti pobirali po bojišču mrtve in ranjene vojake. Mnogo postrežnikov je bilo ubitih.

Ogorčenje je tem večje, ker so bila pri japonskih mrtvih najdena naznanila tiskana v ruskem jeziku in podpisana od japonskega generala, v katerih so bili Rusi sproščeni, naj te mrtvece, ki so padli blizu utrdb, pokopljejo.

PETROGRAD 15. List »Birš. Vjedo mosti« poroča iz Čifu: Zastopnik rudečega križa v Port Arturju je priobčil, da streljajo Japonci na člane rudečega križa, vsled česar je bilo že več oseb ubitih. To nečuvno postopanje Japoncev provzročila tem večjo razkačenost ker puščajo Japonci na bojiščih pri mrtvih japonskih vojakih listke, z prošnjo, naj jih Rusi pokopljejo.

Ruska glavna sila med Mukdenom in Tienlingom.

BEROLIN 15. Polkovnik Gaedke je dne 14. t. m. poročal »Berl. Tageblattu«: Glavna ruska sila se nahaja še južno od Tien-

linga. V operacijah Japoncev je nastalo sedaj premirje Japonci so prodrli do sedaj le kakih 10 kilometrov severno od Liaojanga. Tako se glasi poročilo izdano v ruskem glavnem taborju.

Namestnik Aleksejev.

PETROGRAD 15. Iz Mukdena poročajo: Namestnik Aleksejev je dospel semkaj.

Poročilo Kuropatkinovo o bojih pri Liaojangu.

PETROGRAD 15. (Ur.) Brzobjavna generala Kuropatkina na carja od 11. t. m. se glasi: Na podlagi poročil, ki sem jih prejel od posameznih armadnih zborov o bojih pri Liaojangu od 26. avg. naprej, čast mi je sporočiti Vašemu Veličanstvu sledeče:

Mandžurska armada je bila dne 26. avgusta razvrščena v treh skupinah; prva je zasedla ozemlje med Pegonom in Ampingom na desnem krilu, centrum je stal pri Lian-diasianu, dočim je bilo levo krilo pri Ašan-sianu.

Istega dne so pričeli Japonci ofenzivo na celi fronti. V centru pri Lian-diasianu so bili vsi sovražni napadi odbiti. Na levem krilu se nam je po ljutem boju posrečilo obdržati našo glavno pozicijo pri Ampingu, toda sovražnik se je polastil ene naših pozicij ter je skušal obkoliti naše levo krilo ob dolini Sanho.

Vse armadne zборе sem paljal na sprednjo pozicijo pri Liaojangu, in porabišči poziciji pri Lian-diasianu in Ampingu, sem pridobil čas ter provzročil sovražniku velike izgube. Vsled gorat ga ozemlja na vzhodni fronti in vsled slabih premočenih potov na južni fronti je bilo dvodnevno marširanje silno težavno. Pri tem je bilo treba z veliko težavo spraviti vse topništvo in ves tren prek prelazov. Še težavneje je bilo marširati po ravnini; pri srednji in levi koloni se je posrečilo spraviti vse topništvo in ves tren v Liaojang.

Marširanje armade zapadno od železnice je bilo posebno težavno. Sovražnik je v znatni premoči napadel naše zadnje straže, ki so imeli z njim vroče boje. Ob daljnem umikanju so prišle baterije v neko močvirje. Tem baterijam je bilo treba poslati pomoči in v njihovo zaščito, so ostale zadnje straže generalmajorja Rutkovskega dlje časa v svoji poziciji, kakor bi bilo to potreba. Ta oddelek je imel težave izgube. Generalmajor Rutkovski in podpolkovnik pl. Raaben sta bila ubita. Vzlic vsem naporom in žrtvam so se morale baterije umakniti.

Dne 23. avgusta sem koncentriral svo armado pri Liaojangu. Ea armadni zbor je zasedel pozicijo na desnem bregu reke Tait-siho, neki drugi je zasedel pozicijo na levem bregu; dne 30. in 31. avgusta so Japonci z najskrajnimi naporii napadli naše sprednje pozicije, toda bili so povzd z groznimi žu-

bami odbiti. Naše desno krilo in centrum sta v tem času večkrat z bajoneti napadla japonske čete. Moralo se je pozvati na pomoč sprednje in tudi obče rezerve. Dne 31. avgusta so znatni oddelki Kurokijeve armade prekorčili reko Tait-siho ter prišli na desni breg.

Dne 30. in 31. avgusta so Japonci pod Kurokijem primerno slabo napadali naše levo krilo. Iz tega se je zamoglo sklepati, da so bile glavne sile Kurokijeve armade določene, da obkolijo naše levo krilo ter da tako pretržejo naše zveze. Radi tega sem ukazal četam naj se umaknejo iz sprednjih pozicij na svoje glavne pozicije ter sem koncentriral znatne čete proti Kurokijevi armadi, da ga preženem nazaj k reki Tait-siho, katero je moči le na enem mestu prekorčiti. Ta manever je bil izvršen z dobrim vpehom. Ne da bi nas bili Japonci nadlegovali, smo se pričeli umakati iz sprednjih pozicij, ki so nam že zato zelo dobro služile ker so nam omogočile da smo sovražnika z velikimi izgubami oslabili. Vzlic temni noči se nam je posrečilo vee naše čete, ki so bile namenjene za napad, spraviti dne 1. septembra na desni breg reke Tait-siho.

Še le proti večeru istega dne je sovražnik zasedel sprednje pozicije, ki smo jih mi zapustili ter pričel s topovi streljati na Liaojang. Sovražnik ni ničesar zaplenil.

Za akcijo čet, ki so prešle na desni breg reke sem napravil sledeči načrt: Armada bi se imela razvrstiti med Sinkvantunom in višinami pri premogovnikih v Jantsju. Ta poslednji kraj naj bi s 3 batalijoni zasedel generalmajor Orlov. Za srednjo točko sem izbral pozicijo pri Sinkvantunu in armada, naj bi napadla pozicije Japoncev, ki so se raztezale ob reki Tait-siho pri vasi Kvantun. Ti napadi so pričeli dne 2. septembra. V noči med 1. in 2. septembrom sporočil mi je poveljnik armadnega zbora na desnem krilu, da so Japonci po noči napadli naše pozicije ter zavzeli za nas zelo važni del pozicije severo-vzhodno pri Sinkvantunu. Ker se je moral polk, ki je to pozicijo branil, umakniti, sem moral menjati načrt akcije ter zaukazati, da se dne 2. septembra zopet vzame pozicija. Še le proti večeru tega dne so bili hribi pri vasi Sinkvantun in Samai zopet v naših rokah.

Okoli 6. ure zvečer je pričel napad na višine severo-vzhodno od Sinkvantuna. V početku so bili naši napadi brezvapešni, toda vzlic popolni temi se je ljuti boj nadaljeval. Mi smo višine večkrat vzeli, a vsakokrat smo bili prisiljeni se umakati. Ker so se po a-mezni oddelki vojske pomešali, je bilo težavno jim zapovedovati. Po opetovanih napadih so nam je konečno posrečilo zavzeti definitivno pozicije.

Na levem krilu, v smeri jantajskih premogovnikov je istega dne oddelek general-

majorja Orlova zasedel močno pozicijo s fronto obranjeno proti jugu. Z dvema baterijama je pričel streljati na sovražnika, ki je stal nekoliko vrst proti jugu.

Angleška barka zadela na mino.

NAGASAKI 15. Neka angleška barka je pred Port Arturjem zadela na mino. Od posadke se je rešila ena oseba.

Iz Port Arturja.

BEROLIN 15. Glasom poročil iz Port Arturja ni bil j žiti tam nikake spremembe v položaju. List »Novi Kraj« od 8. poročja, da so ruski streli napadli Japonce ter jih preganili iz njihovih utrdb pri vodovodni reduti ter utrdba razušili.

Brzobjavne vesti.

Iz Makedonije.

CARIGRAD 15. Generalni inšpektor Hilmi paša in civilna agenta odpotujeta jutri iz Monastira v Solun in nekoliko dni potem pa v Skoplje, kjer ostane dlje časa sedež generalnega inšpektorata in civilnih agencij.

Knez Ferdinand.

SOFIJA 15. V tukajšnjih političnih krogih je napravil sprejem kneza Ferdinanda na Dunaju zelo ugoden utis.

Kongres novinarjev.

DUNAJ 15. Kongres novinarjev je sklenil, da se bo izvršil prihodnji kongres novinarjev v Litihu.

Kako „Hrvatstvo“ slavno laže! — Kako se „Hrvatstvo“ slavno — blamira!

»Hrvatstvo« je nov list na Hrvatskem, ki je jel izhajati pod pretvezo, da »pre-novi narod hrvatski v Kristu«, v resnici pa, da služi — slavofobnemu Dunaju!! Nadejamo se, da nas čitatelji umejo. Nameni, ki jim služi ta list, se plastično zrealijo že v vsej njega dotedanji taktiki. Proklinja in psuje na vse strani, kjer opaža kaj pošlane slovanske zavesti in samozavesti.

Čitatelji poznajo list »Naša Sloga«. Da smer temu listu ne more biti nasprotna ni veri, ni cerkvi, ni stanu svečeniškemu — za to nam jamčijo že imena in vsa minolost onih mož, katerih glasilo je ta list. Vsaka beseda, vsaka črka v tem listu je živa priča, kako ima »Naša Sloga« vedno pred očmi versko-aravstveno vzgojo naroda. — Ali »Naša Sloga« je tudi poštno hrvatski in poštno slovanski list. »Naša Sloga« je list, ki ne krivi hrbtišča pred mogotci na Dunaju in odklanja najodločnejše inšuvanje, da bi pod pretvezo verskih koristi služila — krutemu germanizatoričnemu in protislovanskemu zstemu!! To pa je »Hrvatstvo« slavnemu dovolj, da infamno in nezaslusno perfidno obrekuje »Našo Slogo« kakor — prosimo, to so ipsissima verba —: da »prinaša brezverska načela«, da je »uprav brezverska«, da

moj odgovor na kar je Grga potolažen zopet spravil »cilarec« v varen kraj. Po odpočitku nadaljevali smo strmo pot: ter smo ob sedmih srečno dospeli na »Travnik« kjer smo jo zavili na primorsko strup, v nemško planinsko kočvo. V kočvi nam je postregel Slovenec Bovčan ter nam pripravil prenočišče. Dasi utrujeni od daljnega in strmega pota, poseli smo pred kočvo ter iz sinje v šave ob-čudovali zahajajoče sonce. Okoli devete ure nas je spanec zazibal visoko pod Mangartom.

Po noči smo začutili, kako nas liže se-vernii jelen, t. j.: zeblo nas je. Stiskali smo se pod odejo, a Grga, prsvetivši, da vidi, koliko je na uri, je ustal, zanetil ogenj, in pričel kuhati kavo. Počasi smo se skobacali vsi iz postelj ter poseli okolo ognja, dokler ni naš »kuhar« nalil vsakemu porejjo »črnega. Še par »glazkov« opojne pijače — Grga je zopet prav poštno obdelaval svojo cilarec — in pričelo se je plezanje proti vrhu str-mega velikana. Zeblo pa je, kakor pri nas meseca decembra.

(Pride še.)

PODLISTEK. 13

Zenitev Valerijana Kohanskega.

Spisal Sacher-Masoch. — Prevel J. S.

VII.

Valerijev obraz so oblike solze, a to je bilo dovolj. Jelena ga je privzdignila, naslonila ga na svoja razburjena prsa ter zajokala zajim skupaj.

Ni možno opisati, kako stanje je bilo v Koščolki v hiši g. F., ko se je dozvalo, da je Jelena izginola. G. spa F. je padla nekolikokrat v nezavest, a ko je prišla k sebi, je začela kričati; g. F. pa se je samo smehljaj. — Evo, kaj imaš sedaj od svoje pon-žnosti, vsemu temu si ti krivz. Jaz od svoje strani želim Jeleni vsako srečo in jo blagoslovljam.

— Ti jo blagoslovljaš? Morda zato, ker je zbežala z razbojnikom, ki ga nikdo ne pozne, in s katerim sam Bog ve, kaj vaega je še?

— Jaz ga poznam — se je g. F. veselil, tja svoje žene.

— Ti ga poznaš?... A morda tudi odo-bravaš njegovo postopanje?

— Ne, on ni razbojnik, ampak dober posestnik, ki ima zraven tega tudi pripravo za mlatenje.

— Pripravo za mlatenje? — Scar-latti?

— Ne umeruje se Scarlatti.

— Ampak?

— Valerijan Kohanski, vlastelin Bara-tinski.

— Ah!... G. spa F. je padla vnovič v nezavest. (Zvršetek.)

Izlet na Mangart.

Spisal I. Kevc.

(Dslje.)

Ponudili smo punčiki — ki se je žene-koliko manje plaščo prikazovala iz-za mate-rinega krila — vsaki par novcev, na ker sam je starka, videča, da smo Slovenci, iz-rekla »Buk uonaj!« — Mi pa smo plezali dalje po poti, ki je bila tem ter tja tako strma, da sem se malo ne z brado dotikal kamenja.

Na vsaki ravnici smo se malec odpočili ter parkrat zaukali, da je odmevalo od nasprotnih sten. Kar je nekdo zauka, visoko nad nami. Kedo je neki tukaj? Radovedni smo gledali na okoli. Ob robu visoke skale je stal ponosno ptuj turist, kakor divji kozel na kakem — občinskem pečatu. — Planinski pozdrav!

Mučiti nes je pričela žeja in spomnili smo se, da imamo raznih »lekov«, katerimi moremo žejo »panati«. Mej steklenicami, ki smo jih izlekli iz nahrbtnikov, odlikovala se je najbolj »cilarec« voditelja Grga, napol-njena se slivovko. Izvlekel jo je previdno, in pogladil po njej kakor da jo hoče obrisat; potem je potegnil z roko preko ustnic, ka-zal nam v nasprotnih gorah to in ono, na kar se je obrnil v stran in začeli so se po-žirki, kakor bi se odmašila voha na polnem sodu: lok-lok, lok lok. — Ko je prenehal, menjkala je najmanje četrtina tekočine v poldrugiliterni steklenici. Videči, da sem se mu aasmejal, pogledal me je začudjeno in rekel: »Gspud muau je dobre. »Sveda, tu v gorah služi s'ivovka mesto vode«, bil je

»se ne sramuje izpostavljanje zasmehu vse ono, kar je katoliku sveto«, da to, kar pše o glagolici, »je bolj heretično, nego katoliško« itd. —, kar je takih nesramnih laži in klevet, ki končno izvenevajo v gorostasno trditve, ki more priti iz peresa le lakaju slavofočne in germanofilske propagande v naših krajih, v trditve: da ima nemški škof Nagl več srca za ta bedni narod, nego-li vsi kričači okolo »Naše Sloge«!

Kdor pozna može, ki so okolo »Naše Sloge«, bo umel vso gorostasnost, vso nebotično nesramnost te insulte! Tudi političen nasprotnik, tudi človek, ki se ne strinja z vsem, kar pše »Naša Sloge«, ne napiše kaj takega, ako ima le mrvico poštenja in resnicoljubja v sebi. Tako lopovstvo more zagrešiti le oni, ki je prodal tujinstvu svoje sile, svojo vest, svoje prepričanje samega sebe vsega, in bi hotel radi tega prodati tudi — narod naš.

—ek. v »Hrvatstvu« slavnem zaključuje svoje klevete in izfamijske pozivom do duhovščine, naj da listu »Naša Sloge« zopet tisto smer, v kateri jo je bil zasnoval pokojni biskup Dobrila... Mi se prijemljemo za glavo, ker ne moremo umeti, kako se taki ljudje drznejo sklicevati na jednega Dobrilo?! Na to nečuvveno pufanskojio vsem nam blagoslovljenega spomina pokojnega Dobrile odgovorimo v drugem posebnem članku. — A odgovorimo — na to naj se le pripravijo drzni zlorabitelji in falsifikatorji velikega imena velikega Strossmayerja — tako, da bo šumelo po ušesih njih in še komu drugemu.

Življenje je polno kontrastov. Vsaki hip prehaja neposredno iz resnega v smešno. Z jekleno doslednostjo menjavajo v knjigi življenja resne, žalostne, in vesele, zabavne strani. Pol tragedija, pol komedija je to človeško življenje. In dobro je tskje, da se mora človek tako rekoč naravnost iz joka ven — smejati. Furtimaši na Hrvatskem so gotovo veleresen, žalosten in poguben pojav. Sovražnik Slovanstva pozna slabosti Slovanov. Ker nas ne more dovolj hitro udušiti se svojo močjo, dostiči hoče cilj izkoriščanjem naših hib. On ve, da smo mi mehak les. Zato zabija klire v našo jedinstvo, v našo skupnost. Sosebno, ko je videl, da se je jela celiti krvaveči rana, ki je povzročila že toliko zla, rana, ki je hrvatsko-srbski razdor, znal je sovražnik prirediti tako, da je »katolčanstvo« stopilo v njegovo službo, ki že grebe neusmiljeno po na pol zaceljeni rani! Zato je ona struja, v katere imeu govori in — laže »Hrvatstvo« slavno, najžalostnejši in najnevarnejši pojav v narodnem življenju avstrijskih Jugoslovanov.

In vendar smo se te dni, v žalosti mo treči to narodno herostratstvo najnovejih »katolikov« na Hrvatskem, morali nehote zasmejati tako rekoč iz joka ven, ko smo videli, kako se znajo ti »preporoditelji« na reda hrvatskega tudi — blamirati! — Uredništvo »Hrvatstva« slavnega je prejelo na ogled češki mesečnik »Novy život«. Merda iz samega veselja, da vedo tudi na Češkem za »Hrvatstva« slavnega neslavno ekzistenco, je napisalo uredništvo notico polno hvale »Novemu životu«, češ, da prinaša obilico lepih stvari. Zaključilo pa je »Hrvatstvo slavno« s priporočilom tega mesečnika vsem prijateljem češte literature.

Sedaj pa slušajte! Isti »Novy život« prinaša tudi sodbo o »Hrvatstvu« slavnem, ki se glasi tako le:

»Ta časopis »Hrvatstva« je obskuren, vedno konservativen, brez pogleda na življenje, na svet, brez zmisla kulturnega. Njegov program je od mizernih najmizernejši.

Tako umeje torej »Hrvatstvo« slavno na eni strani narodno stvar ubijati, na drugi pa sebe — blamirati!!

Vojna.

TRST, dne 15. septembra 1904.

Danes je poseben, izreden pomemben dan: odkar traje ta ljuti boj na skrajnem Vztoku je današnji menda prvi dan, ko smo ostali — v strogem smislu te besede — brez nikakega sporočila z bojišča. Do hipa, ko pišemo te vrste, nismo prejeli nijedne vesti o kakih dogodkih v Mandžuriji in izpred Port Arturja. Vojne operacije kakor da so popolnoma zaustavljene. Zato je čitati po listih večinoma le retrospektivna poročila in refleksije o bojih pri Liaojangu. Z ugibanji za bodočnost se najpridneje bavijo angleški listi. A veleznačilno je, da je večina teh poročil jako pesimistično nadahnjena. Japonci so me-

nili, da jim bojo Angleži aktivni pomočniki; mesto pomoči pa jim Angleži nudijo črna prorokovanja.

Danes je prilika, da napišemo par podatkov o baltiskem brodovju. Nič ni znano še, katero pot ubere to brodovje v vztočno Azijo. Trojna je pot, ki jo more ubrati..

Ali bo plula okolo Evrope v Srednjemzemsko morje in skozi sueški kanal; ali ob zapadni obali Afrike, mimo »Rta dobre nade« v Indijski ocean; ali pa po Atlantskem oceanu okolo južne Amerike v Tih ocean. Prva pot meri kakih 12.500 morskih milj in bi bila najkrajša. Zahtevala bi kakih 50 daj, tako, da bi brodovje moglo dospeti na bojišče že v prvi polovici novembra. Pot okolo Afrike bi merila 3600 morskih milj več in bi vožnja trajala kaka dva tedna več. Pot okolo južne amerike pa bi zahtevala 9200 morskih milj več, nego pot skozi sueški kanal in temu primerno bi trajala vožnja približno mesec daj več. Poleg premoaga, ki ga bodo vozile vojne ladije same, bodo morali drugi posebni parniki voziti ogromno množino 51.583 tonelat kurilnega materijala. — Zelo verjetno je, da ubere baltiško brodovje pot skozi sueški kanal.

Ako se bo Port Artur držal, dokler dospje to brodovje v vztočno-azijske vode, nastopi tolika sprememba v razmerju moči na morju, da je pričakovati skoro z gotovostjo, da tudi gospodstvo na morju preide v ruske roke. Če pa baltiško brodovje pride prepozno, si poišče zatočišča kje v Malajskem arhipelu (v vodah med vztočno Azijo in Avstralijo), kjer počaka ugodne letne dobe in eventualno tudi nadaljnja ojačenja. Japončinski listi so sicer trdili te daj, da se baltiško brodovje, ako Port Artur pade pred prihodom tega brodovja v vztočno Azijo, hitro zopet povrne v Evropo. To ni verjetno in spada v kategorijo tiste množine poročil, ki se porajajo v glavah razgretih evropskih japonofilov.

Angleška sodba o ruskem topništvu.

Iz Londona pišejo, da spada med najboljše opise bitke pri Liaojangu, oni, ki ga je poslal dopisnik londonskega lista »Standard«. Ta opis je bil sicer odposlan brzojavnim potom dne 1. septembra, a je radi številnih depeš na brzojavnem uradu došel v London še le pred par dnevi.

Dopisnik je izjavil, da se je že v pričetku bitke pokazala premoč ruskega topništva. Ruski topovi so izbornostreljali. Na vsak japonski strel so Rusi točno odgovarjali. Pozneje so Rusi radi pomanjkljivih izvestij pričeli pravčasno inicijativo v vztočni smeri.

Ko je rusko topništvo obstreljavalo Kurukijsvo topništvo, se je zdelo neverjetno, da bi stale človeške roke pri ruskih topovih. Dobro je bilo videti tri japonske baterije, ki so streljale na ruske utrdbe. Tola Japonci so ves dan trtili svoje šrapnele, ne da bi bili provzročili kako škodo.

Umikanje ruske armade.

Londonski »Daily Telegraph« poroča, da je bilo dne 6. in 7. t. m. v Mukdenu še 40.000 Rusov, ki so pričakovali povelja, da marširajo proti Harbinu. Druga armada z municijo in zalogami je že odšla. Rusi se nočejo boriti pri Mukdeau, ampak še le pri Tienlingu. Japonci da krmijo zelo slabo (??) svoje konje: na tisoče jih je že obolelo.

Ruski listi o vojni.

Znani vojni poročevalci Nemirovič Dančenko je brzojavil listu »Ruskoje Slovo« iz Mukdena sledeče: »Naša armada se je umaknila v popolnem redu, ne da bi pri tem imela izgub. Število ranjenecv je bilo veliko, vendar so rubeži križ, sanitetni oddelki in vojski zdravniki dovršili svoje težavno delo. Le prevažanje ranjenecv na dvokolnicah je bilo mučno. Dančenko cenil število ranjenecv, ki jih je oskrboval rubeži križ od 30. avg. do 4. sept. na 12.300 mož.

Neka brzojavka iz Mukdena od 9. t. m., ki jo je prejel list »Novoje Vremja«, poroča, da je v noči od 8. na 9. t. m. bil v Mukdenu vihar z groznimi nalivi, kakršnih še ni bilo do sedaj. — Vse nižine so bile pod vodo. Čet, ki so prenočile na planem, so bile premočene do kože. Slaba pota so zadrževala napredovanje južne in zapadne sovražne armade.

Sprememba na namestništvu v Trstu.

Vprašanje, kdo bo naslednik grafu Gočssu na vodstvu važnega tržaškega namestništva, stoji v tem hipu v znamenju splošne desorijentacije. Nikdo ne ve ničesar pozitivnega. Vlečemo temu, ali, prav za prav, ravno zato se širijo najrazličnejše vesti —

seveda, vse iz »najzanesljivejšega vira«. Dočim hočejo vedeti nekateri, da se pride Hohennehe že pripravljajo za preselitev v Trst, trde drugi, da je njegovo imenovanje zistirano, ker ni mogel ali ni hotel vsprejeti nekaterih pogojev, ki mu jih je stavil ministerski predsednik dr. Körber. Vsporedno s temi vestmi se govori, da utegne postati tržaškim namestnikom sedanji dvorni svetnik Schwarz. — Spljetskemu »Jedinstvu« pa poročajo slednjič, da pride v Trst dosedanji namestnik v Zadru, baron Handel, ker je postal v Dalmaciji nemožen.

Dunajska »Neue Freie Presse« prinaša dopis iz Trsta, ki ni drugega, nego zbirka rekrimacij in — želja tržaške gospodovalne stranke na adresu bodočega namestnika. Te želje se vrhovtajo v klasičnem zaključku: »Novi namestnik najde tu miroljubno, delavno prebivalstvo, ki noče nič drugega, nego da more braniti svojo narodaost pred vsakim napadom«.

Ali ste čuli tržaški glas iz dunajske trobente?! Kdo bi bil mislil, da je možno odpraviti irredento na toli jednostaven način?! Samo v jednem pogledu je sicer izborni recept nekoliko pomanjkljiv; v tem namreč, da nič ne govori, katero prebivalstvo v Trstu je to, ki noče drugega, nego, da brani svojo narodnost pred napadi: ali italijansko, ali — slovensko?!

Italijanski politik o Istri in Dalmaciji.

Z Dunaja javlja dopisnik »Peterb. Vjedomosti«, da je nedavno neki ugledni italijanski politik izjavil, da ne bo Italija nikoli zahtevala, da se jej pripojita Istra in Dalmacija, ker bi v tem slučaju navstalo v Italiji mešanje s Slovani in bi tako dobila na vrat slovensko vprašanje. Še manje da teži Italija za Trstom, v katerem živi nekoliko tisoč Italijanov, ki vspevajo dobro le radi tega, ker je Trst avstrijska trgovska luka ter prehaja skozi njihove roke ves promet Avstrije, kar jim prinaša milijone dobička.

Ako bi prišel Trst v roke Italije, bi ves avstrijski izvoz in uvoz prehajal preko druge luke in tedaj bi zadela Trst osoda Benetk, to je, trgovina bi se zaustavila popolnoma in mesto bi izgubilo značaj trgovske luke. Italijani da stremijo samo za tem, da se pravice njihovih sonarodnjakov v teh provincijah ne krjajo in glavno je, da Trst ne pride v roke Nemčije. To bi smatrali Italijani za casus belli. Druga stvar je pa s Tridentom in južnotirolsko pokrajino. Ista je neposredno nastavek Italije in prebivalstvo te pokrajine je izključno italijansko, ki je v ozki zvezi z domovino. Tridenta se na odreko Italijani nikdar. Ne oziraje se na zvezo z Avstrijo, da zahteva javno mnenje soglasno, da se Trident pripoji Italiji. Ko se Italija gospodarsko ojači, pozovejo irredentisti vso državo na boj in tedaj se jim odzovejo tudi najtreznejši Italijani.

O aspiracijah Italijanov na Trentin in o šansah za urenjenje istih nočemo ugibati. Vprašanje Dalmacije, Istre in Trsta pa se dotika direktno naše kože. Stališče, na katero se postavlja ta italijanski politik izlasti glede Trsta. On prepušča tržaške Italijane Avstriji, le kakor gospodarske parazite, ki naj pobirajo avstrijske milijone, moralno pa naj se čutijo podednike Italije. In za to raj jih avstrijska država še ngradi s tem, da jim zajamči vse zahtevane »pravice«, pod čemer je seveda razumeti absolutno gospodstvo italijanskega življa v teh pokrajinah. Priznati treba, da je to stališče jako ... praktično. A vsa nesreča Slovanov v teh obmoških pokrajinah je ravno ta, da avstrijski vladni zistem od nekđaj praktično uveljavlja to stališče praktičnega italijanskega politika.

Za pravo glagolice.

Velevažnim člankom profesorja cerkvenega prava na vseučilšču v Zagrebu, d. r. F. Belaja, kateri članek smo omenili že v »Bajru«, bavi se vse novinstvo, hrvatsko in tuje-rodno. Soglasna scdba je, da je to silen udarec vsem neprijateljem glagolice. Praška »Politik« je celo tega mnenja, da je z besedo dr. Belaja to za narod hrvatski pereče vprašanje avtoritativno rešeno. Milo nam je, da je tudi »Agramer Tagblatt« spregovoril o Belajevem članku ne samo v istem zmišlu kakor mi, ampak skoro istimi besedami. Onemu delu svečeništva hrvatskega, v katerega mozeg in kosti ni prodril furtimaški duh, služi v neizmerno čast, da je med njim takih učenih mož, ki v odločilnem času brez vsakega ozira na »gorje« možki nastopajo za resnico in pravico.

Belaju čast in čim več vrednih od sne malcev!

Deželnozbornske volitve na Štajarskem.

Na Spodnjem Štajarskem so kandidatje v novi kuriji:

V mariborskem volilnem okraju: kandidat Slovencev F r a n T h a l e r, posestnik v Št. Ilju; kandidat krščanskih socijaleev Ivan Lopič, župnik v Murecku; kandidat nemške ljudske stranke Albert Stiger, veleindustrijalec v Slovenski Bistrici in kandidat socijalnih demokratov Julij Hilari, kovinski delavec v Graedu.

V ptujškem volilnem okraju: kandidat Slovencev dr. F r i d e r i k P l o j, državni poslanec; kandidat »Štajerčeve« stranke veleposlanec Wratschko in kandidat socijalnih demokratov delavec Vidmar iz Maribora.

V celjskem volilnem okraju: kandidat Slovencev F e r d o R o š, župan v Trbovljah in kandidat socijalnih demokratov delavec Mlakar iz Trbovelj. V tem okraju si nemškutarji ne upajo postaviti kandidata.

Srbija.

Iz Belegagrada poročajo, da je v Srbiji sedaj na dnevnem redu vprašanje radi novih topov. Ko se je tukaj izvedelo, da sta Rumunija in Bolgarija naročile nove topove, so začeli merodajni krogi tudi tukaj premišlevati, kako da bi spopolnili srbsko topništvo. Za to vprašanje se zanima sam kralj Peter, izlasti pa prestolonaslednik Jurij. Na vojnem ministerstvu se pa nahajajo pred alternative. Najceneje bi bilo, ako bi dali predelati sedanje topove sistema Debang v brzostrelne topove, kar bi izvršila tovarna v St. Chamodu in bi stalo skupno 6 milijonov frankov. Mnogo kompetentnih oseb je pa proti temu, da bi se dalo popraviti stare topove. Resnica je, da s 6 milijoni bi se zamoglo nabaviti le 80 novih brzostrelnih topov, dočim se zamore z istim stroškom spremeniti 4krat toliko starih topov v brzostrelne. Vprašanje glede topov ni še rešeno, a ne more se rešitev več dolgo odlašati. Vsa stvar je odvisna tudi od novega posojila, ki ga najme Srbija. Novo posojilo ima v prvi vrsti služiti za gradnjo novih železnic, a porabi se tudi za spopolnenje topništva. Sicer ima vlada še na razpolaganje 12 milijonov dinarjev domače hipotekarne banke, katere je skupščina določila za gradnjo novih železnic. Te milijone lahko sedaj vlada porabi v druge svrhe, ako dobi v inozemstvu večje posojilo.

Drobne politične vesti.

Buharski emir je, kakor poročajo iz Jalte, daroval 20.000 rubljev, da se ustanovi tamkejši šolski, ki se bo nazivala po prestolonasledniku Alekseju.

Knez Herbert Bismarck, sin pokojnega nemškega kancelarja umira v svojem gradu Friedrichsruh, blizu Altone. Zdravniki so konstatirali, da ima raka na jetrih.

Vstaja v Urugvajju. V južnoameriški republikli se vrše že dlje časa boji med ustaši in vladnimi četami. Sedaj poročajo iz Montevidea, glavnega mesta Urugvajskega, da je poveljnik ustšev, Sarsiva, padel. Voditelji narodne stranke so pričobili izjavo, da bo ista vzlic smrti Sarajava nadaljevala boj.

Domače vesti.

Veroučiteljem na idrijski mestni realki je imenovan g. Andrej Plečnik.

Dela na novi železnici si pride ogledat proti koncu tega meseca kakih 25 dijakov s politehnikve v Pragi pod vodstvom dveh profesorjev. Celu progno obidejo peš. Dne 28. t. m. dospejo v Gorico, odkoder krenejo v Trst.

Črta ulica Conti-Rojin tržaškega tramvaja. Na tej črti nameravajo prirediti nekaj novih izogibalšč. V ta namen se bo vrtil komisijonalen ogled dne 20. septembra in se komisija snide ob 9. uri predpoludne na trgu pred bolnišnico. Komisiji bo predsedoval namestništveni svetovalec Alojzij Fabiani. Interesenti morejo predložiti komisiji svoje eventualne prigovore proti načrtu.

Židovske nesramnosti. Prejeli smo: Te dni ima šifuta Myerja trobilo, zopet masten gržnje. Kakor ste sporočili je bil te dni na cesti, ki vodi z Opčim v Sežano, ubit neki italijanski delavec.

Med tisoči delavcev, ki služijo vsakdanji krub na novi železniški progi, je gotovo dobrih in slabih ljudi. Ako jca pomislite, da je med obo ogromno množico delavcev:

Slovencev, Hrvatov, Srbov, Italijanov, Nemcev in še drugih narodnosti, in ako pomi-slimo, da so laški delavci povsodi izvideni, radi arogantnega vedenja in drugih slabih lastnosti, se nam ne bo zdelo čudno, ako je tudi na tej novi železniški progi precej napeto razmerje med Lahji od ene, in med vsemi ostalimi delavci od druge strani.

Umore in pobojstva obsojamo, kakor jih obsoja sleherni civilizovani človek. Mi obsojamo tudi vsako drugo nasilstvo, ker smo sovražniki slehernega protzakonitega čina. Nikdar pa ne sramotimo vs ga naroda radi grdih činov, ki so jih storili posamičniki. Res je sicer, da mi povodom raznih zločinov posebno opozarjamo na regnicole. Ali tu ne mislimo naroda italijanskega, ampak ravno ta priseljence, ki so obsojavljani povsodi, kamor prihajajo, ker je med njimi toliko zares sila nevarnih elementov. A kako dela »Piccolo«? To židovsko glasilo, ki vedno povdarja svojo zamišljeno tisočletno civilizacijo, naspada radi omenjenega zločina: Kraševca, Slovence, Hrvatov, Črnogorce, Slovake in spleh vsa, kar je slovanskega!

Način napadaja je naravnost nesramen, vreden tisočletne — bruture, ne pa olikanih ljudi, za kakoršne se slutijo »Piccolovi«! Posebno »piko« ima ta nesramna čunja na Črnogorce, da-si so ti reveži uzor zmernosti in treznosti! Vse, vse je »harbaro«: obrazi, obleke, zasčaji in občaji! Mi, ki poznamo zlobo židovskih camorristov, vemo, da oči ne pišejo proti Črnogorcem radi dogodivšega se zločina, glede katerega se niti še ne ve gotovo, kdo je oni, ki ga je izvršil. Židom gre le zato, da odpravijo iz naših krajev Črnogorce — ker nočejo (Židje namreč), da bi ti reveži zasedali mesta, ki jih camorra hoče dajati le svojim miljenecem iz Italije! To je torej vzrok, da se je Žid tako srdito zagals z vso svojo zlobo ravno v Črnogorce! Tudi dalmatinski Hrvatje so Židom na potu in sicer zato, ker prodajajo bodalec in — ustnike! To je bedasto, to ni nikak večjaven razlog. Bodalec in tudi drugo orožje se lahko kupuje vsaki dan in to v sleherni trgovini železa! Sicer pa so bodalec največ v navadi pri Lahih, ki jih imajo tudi sedaj na Krasu — vkljub opetovanim preiskavam!

Židom okolo »Piccola« budi povedano, da naj se zaganjajo v Slovanstvo, toda vedo naj, da pride tudi zanje dan obračuna, a v ta dan jim Slovani zasužnajo v obraz vse njih židovske infamnosti!

Nesramen regnicolo. Sinoči je sedela v gostilni »Konsumnega društva« v Rojanu družba domačinov. V tem je došel v sobo človek, kateremu se je takoj videlo, da je regnicolo. Mož je sel k bližnji mizi in slovenska družba se ni nimalo zmenila zanj. Hkratu pa je regnicolo (seveda po italijanski) zaklical od svoje mize slovenski družbi: »Ali čitate »Piccolo«? Vidite, kakovi mačheniki smo mi Italijani v Avstriji! V »Piccolu« je opisano, tam čitate, da boste vedeli, kako nas proganjajo na pr. na Opčinah!»

Da si je bila slovenska družba skrajno czlovojnica radi take drznosti regnicola, ga je vendar eden iz družbe vprašal, da li je on za Opčinah? Italijan je dal na to take veleznačilni odgovor: »Ne, jaz nisem na Opčinah, ampak — čitam v »Piccolu«! Na nadaljnje vprašanje, kdo da proganja Italijane, je odgovoril: »Šti moštri di ščavi!« — To pa je bilo prevedč za našo družbo ter je ista odločno reagirala proti takemu infamnemu izzivanju. Videči ta vihar, je regnicolo razburjeno vstal in kričal, da naj vedo, da se po njegovih željah pretaka italijanska kri, in jel — nekaj iskati po žepih. Toda malo časa je brskal po žepih, kajti jeden družba ga je »grabil z roko ter ga stisnil in mu počteno stresel njegovo »italijansko kri«. Med tem je krčmar pozval redarje, ki so drznega izzivača odveli na in-spektorat!

Pa še na redarstveni oblasti je ostal mož nesramen, ker je odurno zahteval od slovenskih priče, naj govore italijanski! A najzanimiveje je, da je hotel, naj ga kar iz-puste zato, ker bi trpel škodo, ker je — izgubil iz Trsta. To je že višek nesramnosti.

Pripominjamo le še: Bog ne daj, da bi se bilo to zgodilo le četrt ure poprej, ko je bila v krčmi družba bolj — gorkih, ki ni-majo navade mirno poslušati žaljenja svoje narodnosti. Padalo bi bilo po regnicolu, da bi bilo jej, a »Piccolo« bi bil kričal zopet o proganjaju in slovenski surovosti.

Veseliča čitalnice v Vipavi. V do polnobi za pričobnega poročila smo pre-jeli še:

Omeniti je, da je na veselici vtipavke čitalnice nastopil tamburaški zbor ljubljanskega dijaštva, kateri je žel občo poivalo, o čemer so pričali gromoviti apluzi! Vsa čast zavednemu in požrtvovalnemu dijaštvu, v prvi vrsti njegovemu požrtvovalnemu voditelju, g. Hermanu!

— Sivorjev —

Pevsko društvo »Zvonimir« v Rocolu vabi na obletno veselico s plesom, petjem, godbo, deklamacijo in šaljivo pošto, ki jo priredi v nedeljo, dne 18. septembra na lepo odličnem dvorišču gospe Prašelj-nove v Rocolu.

Vapored: 1. Parma: »Mladi vojaki«, godba. 2. I. Bielovarske: »Živo bije srca naša«, mešan zbor. 3. Komzak: »Valček«, godba. 4. K. Vegršč: »Brambovska«, možki zbor. 5. Zadružil: »Sinfonija«, godba. 6. E. Adamič: »V gozdu«, mešan zbor. 7. N. N.: »Mornarjeva pesem in molitev«, godba. 8. A. Aškerc: »Anka«, deklamuje g. ca Tončka Zadnik. 9. Tušek: »Spomladanski ptičke«, godba. 10. pl. Zajc: »Zrinsko-Frankopanka«, možki zbor. 11. Strauss: »Vence slov. melodije«, godba. 12. A. Förster: »Ah, ni li zemljica krasna!«, mešan zbor. 13. N. N.: »Sokolski pohod«, godba. — Med veselico deluje šaljiva pošta. — Po veselici svobodna zabava in ples v dvorani. — Petje bo vodil društveni pevovodja g. Kralj. — Na veselici in k plesu bo svirala godba iz sv. M. Magdalene. — Začetek veselice točno ob 4. uri popoldne. Po dovršeni razpredeni ples do 2. ure popoldne. — Vstopnina na veselico 40 st. (20 nvč.); k plesu možki 1 K (50 nvč.), ženske 60 st. (30 nvč.)

Ker je čisti dobiček namenjen v pokri-tje društvenih stroškov, se s hvaležnostjo sprejemajo preplačila.

V slučaju slabega vremena se veselica prenese na nedeljo pozneje.

Veseličo s plesom priredijo Ajdovski fantje v nedeljo, dne 18. septembra v dvo-rani g. F. Bratina. K plesu bo svirala ve-teranska godba iz Prvačine.

Na veliko udeležbo uljudno vabi odbor.

Razprava Werk Orlando. Včeraj se je vršila na deželnem sodišču kazenska razprava proti 18-letnemu Ferruccio Orlando, doma iz Vidma v Italiji, radi težke telesne poškodbe. Čitatelji se gotovo še spominjajo te stvari: Bilo je 28. julija zvečer, v dabi zadnjih demonstacij. Janez Werk, lastnik lista »Il Gazzettino«, je šel po ulici delle Torri. Po istej ulici so šli 18 letni Orlando in njegova prijatelja Comisso in Pulin, vsi trije člani društva »Legha patriottica della Gioventù triestina«. Nastal je konflikt mej temi poslednjimi in Janezom Werkom. No, v tem konfliktu je udaril Orlando Werka s palico po glavi tako, da se je lastnik lista »Il Gazzettino« zgrudil brez zavesti, a s prebito lo-banjo na tla. Orlando je bil takoj aretovan. Državno pravdnštvo ga je tožilo radi zločina težke telesne poškodbe. Dne 3. t. m. je bila začela tozadevna razprava na deželnem sodi-šču, a je bila odgojena radi tega, ker se ni moglo zasllišati Janeza Werka kakor priče, ker je bil odsoten iz Trsta. No, razprava se je vršila včeraj.

Orlando je priznal, da je udaril Werka s palico, a to da je storil le v silobranu, ker ga je namreč Werk nspadel, ga prijel za vrat in zamahnil dvakrat po njem s palico, ne da bi ga bil zadel, ker se mu je umaknil. Sicer je Orlando na včerajšnji razpravi po-vedal d. bes. dao vse, kakor na razpravi dne 3. septembra.

Janez Werk je pa — zaslišan kakor priča — izjavil, da so ga Orlando, Comisso in Pulin zavrtno nspadli. Comisso in Pulin da sta ga prijela vsak za eno roko, a Orlando, ki je bil za njegovim hrbtom, je zamahnil s palico nad njim. A prej, nego ga je Orlando udaril, se je on (Werk) iztrgal iz rok Co-misso in Pulinu ter zamahnil s palico nad Orlando. Orlando se je njegovemu udarcu ognil a potem udaril njega (Werka) s palico po čelu s tesko silo, da je izgubil zavest. Za rano, ki mu jo je zadela Orlandoval palica, je trpel 50 dni. Na predsednikovo vprašanje, da li tahtava odškodnino, je Werk podal sle-deči račun:

Za 50 dni, ki nisem mogel delati, vsak dan po 10 kron K 500.—
Za pretrpljene bolečine » 300.—
Za zdravniško negovanje » 150.—
Za zdravila » 50.—

Skupaj K 1000.—

Za tem so bili zaslišani kakor priče Comisso, Pulin in policijski koncipist dr.

Zecchini. Ta poslednji je namreč prvi zašlišal toženca Orlanda, takoj po dogodku.

Zastopnik državnega pravdnštva dr. Minio, je podpiral obtožbo, trdč, da je Orlando kriv zločina težke telesne poškodbe ter je zahteval, da sodišče strogo kaznuje toženca in da ga obsodi tudi v izgon iz av-strijske države.

Branitelj odv. dr. Stanič je pa izpodbi-jal trditve svojega nasprotnika ter dokazoval, da ni čudo, če je Orlando reagiral, ker provociran prvič po nesramnej pisavi v »Gazzettinu« o njemu in o društvu, katerega je člen, a drugi — neposredno pred njego-vim činom — ker ga je Werk prijel na ulici za vrat. Pisava lista »Gazzettino«, da je naravnost nesramna in taka, da se »Gaz-zettino« ne more prištevati novinstvu. — Slednjiš je dokazal nepobitno, da se Orlandov čin more smatrati k večjemu prestopkom proti varnosti življenja, storjenega potom prekoračenja silobrana.

Sodišče je pa tudi razsodilo v tem smi-slu ter je Orlanda oprostilo obt zbe zločina težke telesne poškodbe in ga obsodilo radi prestopka proti varnosti življenja, storjenega potom prekoračenja silobrana na 6 tednov zapors. Glede Janez Werkovih zahtev za odškodnino, je pa njemu prepustilo, naj na-stopi glede istih sodne korake.

Orlando je bil izpuščen na svobodo.

Zapustila moža ter mu pobrala de-nar. Predvčerašnjim predpoludne je došla tukajšnji redarstveni oblasti brzojavka iz Dorna Watra v Bukovini, da je od tam po-begnila neka Josipina Suhar, zapustivša svo-jega soproga, kateremu je pa prej ukradla 800 kron. Josipina da je vzela s seboj malo hčerko, a spremlja da jo na potovanju njen ljubimec David Ustjanovic. Sledil je opis obeh oseb. Policija je na podlagi te brzo-javke odredila posebno pažajo na kolodvorih obeh železnic.

Predvčerašnjim popoldne ob 5. uri in pol, ko je prišel v Trst vlak z Duraja, ki ima zvezo z Budmpešto, je pa policijski oficijal Schabl videl izstopiti iz vlaka moža in ženo, čijih zunanost je bila povsem taka, kakor ona opisana v brzojavki. Žena je pa tudi nosila na rokah malo deklico. Funkci-onar je pristopil k njima ter ju povabil v urad. Po par vprašanjih je takoj spoznal, da ee ni zmotil ter da sta onadva Josipina Su-har in David Ustjanovic. Žena je imela pri sebi še 360 kron, katere jej je funkcionar zaplenil ter potem dal odvesti oba v zapor.

Želel je videti svet. Včeraj popoldne, z vlakom, ki prihaja ob 5. uri 35 m., se je pripeljal v Trst 14-letni Viljem Birnbaum, doma z Duraja. Izstopivši iz vlaka se je začel ozirati okrog, ne vede, kam bi se obrnil. Nekemu redarju se je njegovo vede-nje zdelo sumljivo ter ga je vprašal, od kod da je prišel in po kaj. Deček mu je povedal, da je prišel z Dunaja, a ni dal jasnega od-govora na vprašanje: po kaj da je prišel. Vselej tega ga je redar spremil k policijskemu oficijalu Schabl-u, in temu je deček povedal, da je pobegnil iz očetovske hiše s hvale-vrednim namenom, da si ogleda svet. Poli-cijskemu funkcionarju se je pa zdelo, da če je že hvalevreden deček namen, ni pa tako hvalevredno dj-tvo, da je hotel potovati brez očetovega dovoljenja. Vprašal ga je še, da li ima kaj denarja pri sebi, a deček mu je povedal, da nima niti novčiča.

Dečka so dejali začasnó pod ključ a obenem so takoj brzojavnim putem obvestili očeta.

Razne vesti.

Statistika. Na Hrvatskem se je meseca junija t. l. rodilo 6873 živih otrok, mrtvih 137.

Egiptski podkralj. V torek zvečer je dospel iz Pariza na Dunaj egiptski podkraj Abbas Hilmi.

Bančni sluga poneveril 235.000 kron. Pri dunajski podružnici praške osrednje banke nemških hranilnic je bančni sluga Anton Jenner minoli torek poneveril 235.000 kron in pobegnil.

Trgovina.

Borzna poročila dne 15. septembra.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.03—19.05, angleške lira K — do —, London kratak termin K 239.65 240.—
Francija K 94.90—95.10, Italija K 94.90 — 95.10
italijanski bankovci K — — — — — Nemčija K 117.30—117.55, nemški bankovci K — — — — —
avstrijska ednotna renta K 99.15 — 99.45, ogrska krona renta K 97. — 97.30, italijanska renta K 102% 103%, kreditne akcije K 654. — 656.—
državne železnice K 643. — 645 — Lombardi K 88. — 89.50, Lloydove akcije K 740. — 746.—
Srečke: Tisa K 323. — 327.—, kredit K 462.—
do 472. —, Bodenkredit 1880 K 310 — 320 —, Bo-denkredit 1889 K 297. — 307.—, Turške K 133.—
do 135. — Srske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popoln.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.10	100.15
" " v srebru	100.10	100.10
Avstrijska renta v zlatu	119.20	119.25
" " v kronah 4%	99.30	99.30
Avst. investicijska renta 3 1/2%	90.90	90.90
Ogrska renta v zlatu 4%	118.95	118.95
" " v kronah 4%	97.10	97.25
" " renta 3 1/2%	88.75	88.75
Akcije nacionalne banke	1611 —	1611.—
Kreditne akcije	652.—	652.75
London, 10 Lstr.	239.62 1/2	239.65
100 državnih mark	117.32 1/2	117.35
20 mark	23.46	23.48
20 frankov	19.03	19.02
10 ital. lir	95.—	95.10
Cesarski čekini	11.34	11.34

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francozka renta 95.10
5% italijanska renta 101.—, španski exterior 85.25
akcije otomanske banke 539.—
Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice
— — — — — unificirana turška renta 88.35
menjice na London 252.30, avstrijska zlata ren-
ta 102.95 ogrska 4% zlata renta 160.85, Länderban-
— — — — — turške srečke 129.75, parizka banka 120.05,
italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio
Tinto 14.01. Trdno.

Tržna poročila 15. septembra.

Budimpešta. Pšenica za oktober 10.22 do 10.27; za april 10.61 do 10.65. Rž za oktober 7.61 do 7.65; za april 8.94 do 8.05. Oves za okt. 6.79 do 6.89; za april 7.14 do 7.15. Koruza za september 7.14 do 7.16, za maj 7.21 do 7.22.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos gon-
average za september 36 1/2, za dec. 37 1/2, za marec 38 —, za maj 38 1/2, vzdržano. Kava Rio navadna loco 37—38, navadna realna 39—42, navadna dobra 43—44.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za sept. 21.10, za oktober 21.65, za dec. 21.50, za januar 21.55, za maj 21.90, za avgust 22.20. Mlačno. — Vreme: oblačno.

Sladkor tuzeanski. Centrifugalpille, promptno K 66.50 do 68.00, za september K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Mellipill promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 10 1/2, Sh. Java 11.4 1/2 lb. Mlačno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.75, rž z okt. 15.75, za november-december 16.—, za nov. februar 16.50 (mirno). — Pšenica za tekoči me-sec 22.90 za okt. 23.85, za november-december 23.55, za november-febr. 23.85 (mirno). Moka za te-koči mesec 30.60 za okt. 30.85, za nov.-december 31.20, za november-februar 31.60 (mirno). Repično olje za tekoči mesec 49.25, za oktober 49.25, za nov.-december 49.50 za januar-april 50.50 (mirno). Špirt za tekoči mesec 45.—, za okt. 44.— za nov.-december 42.50 za januar-april 41.25 (trdno). Sladkor surov 88° usn nov 26 — 25 1/2 (mirno), bel za tekoči mesec 23 1/2 za okt. 29 1/2 za okt.-jan. 30 1/2, za januar-april 30 1/2 (mirno) ri-finirao 62—62 1/2. Vreme: oblačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tuči po posebnih načrtih.

Ustrovan cenik brezplačno in franco.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzročča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovehih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po boleznih ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

Trst.

V "Narodnem Domu" se odda v najem lepo meblirano sobo s hrano. Naslov pove up. "Edin."

SODE stare in nove ima na prodaj Fran Budau v Trstu, ul. Paduina 21 (pri tleh).

Prodajalko z dobrimi referencami večjo italijanskega in nemškega jezika, išče nekaj zloga oblač v Trstu. Istotam se sprejme tudi eno šiviljo. Naslov pove uprava "Edinosti".

PRODAJALNICA JESTVIN
Ivan Gnot
TRST — ulica Giulia 33 — TRST
Kava, sladkor, testenine, moka — najboljših mlinov, okajeno meso. Vedno sveže biago. — Konkurenčne cene.

Vinske stiskalnice in valerji prve vrste se dobivajo pri tvrdki Živici dr. (Schiv tz & C.) Trgovinska ulica 2
Kjer se odda tudi v lika neprenehalna stiskalnica na kolesih, eventuelno tudi v najem.

Tovarna kisa
Bruschina & Krovath
Trst — Riva Grumula 6 — Trst.
Zaloga vinskega kisa in različnih specialnih kisov. Konkurenčne cene.

Tomasoni Ulisse — Trst
slikar-dekoratér.
Sprejema dela na deželi. — Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vsi slogi in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. — Vse po zmernih cenah točno in hitro — Delavnica: ul. Ugo Foscolo 21.

Otvorila se je nova prodajalnica ulica Barriera vecchia 19
Kjer so na izbero zlata in srebrne ure za moške in ženske, kakor tudi zlatne ure.
Poprave se izvršujejo z največjo natančnostjo z 2-let. jamstvom. — Budilnice od gid. 1.50 z 2-let. jamstvom. —
Anton Bucker & Ferdo Haslinger zaprisežena sodna cenilec ter urarja južne železnice.

IVAN JANČAR
tehnični koncesionirani zobozdravnik v Trstu, ul. Torrente 32 II. n.
Delavnica za umetno zobovje. Izvršuje popolno zobovje iz kačnika ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah. Cene zmerno. Sprejema od 8-6. pop.

V kratkem se otvori prodajalnica z manufakturim blagom
Severij Lockmer
na trgu sv. Jakoba (pred cerkvijo) z velikim izborom drobnarij, platenine, kotenine, fuštanja, srajc, zapestnic, kravat, kakor tudi bombaža, volne in predmetov za ženska ročna dela.

Anton Skerl
mehanic
Piazza de'le Legna 10. (hiša Caccia).
Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.
Internacionalna godba in petje
Vse po cenah, da se ni bati konkurence.
Specijaliteta:
Priprave za točenje piva.
NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Otvorilo se je velikansko skladišče
ALL'UNIVERSO
Trg Carlo Goldoni 1.
Bogat izbor raznovrstnih površnih sukenj (paletot, ulster) in obleke za moške, dečke in otroke.
Veliki dohodi blaga iz tu in inozemskih tovarn. — Naročbe po meri hitro in točno.
Govori se slovenski. Najugodnejše cene

Nova trgovina z železjem
FRAN BALLIS
TRST — ulica Barriera vecchia št. 27 — TRST
Bogat izbor kmetijskega orodja, kuhinjske posode, brusnih kamnov itd. itd.
Se priporoča cenjenemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo. Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Velik salon plaščev za gospè
FERRUCCIO JESS
TRST — ulica Cavana 12 — TRST
Bogat izbor jopic zadnje novosti izvirnega modela iz Pariza, Berolina in Dunaja.
Velika izbora. — Najnižje cene.

Zaloga obuvala in čevljarški mojster
Josip Stantič
Zalagatelj e. kr. redarstvene straže, e. kr. glavnega carinskega urada in skladišče, e. kr. priv. Lloyd, orož., e. kr. finančne straže v Trstu, Koprnu in Pulju.
TRST. — Ulica Rosario št. 2. — TRST
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.
Prodaja najboljša voščila (blks) **Fredin**
Cene nizke. Postrežba točna.

Združeno avstrijsko parobrodno delničarsko društvo
TRST. (Avstro-Amerikanska proga). TRST.
Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
Hitri in elegantni novi brzoparob od
GERTY
6500 ton. odpluje dne 8. oktobra v Novi York.
Potnina znaša III. razred K 180.—, II. razred K 250.—, I. razred K 300.—.
Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefona št. 847. — Via della Stazione št. 17. — Telefona št. 847.
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena skladišča.
Edini tržaški zavod za **"VACUM-CLEANER"**.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG
Točna postrežba in nizke cene.

Ivan Natale
— ulica Stadion 10 —
ima v zalogi najpopolneje pripravene za nepregorljivo luč na plin, kajti z istimi se prihrani 40% porabe. —
Mrežice „Duplex“, ki goré 2000 ur.
— Pripadki. —

Guerino Marcon, ul. Tivarnella 3.
Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Ticijan Salvatore
ornament. kamnoseški mojster.
Delavnica spominskih kamnov in marmorja za pohištvo.
Trst, ulica Farneto 37.
Svoji k svojim!
Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premoga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom. Josip Muha, ulica Cavana (uhod ulica Cavazzeni št. 3).

Drogerija
GUSTAV MARCO
ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

RUDOLF MADDALENA
ul. Ugo Foscolo 11 (vogal ul. Parini)
Zaloga novega in starega pohištva.
— Posamezno priložnostno pohištvo. —
Bogat izbor spalnih in obedovalnih sob, podob v okvirjih, zrcal itd.
— Poštene cene. —

Razprodaja!
Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo
2 gl. 95 nč.
krasna garnitura obstoječa iz
14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:
1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud posrebr.) z lepo razrezanim pokrovom točno urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico
1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privezom. Pariški sistem.
1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
1 goldin prstan s krasnim kamenom.
1 žepno ogledalo v etvijju.
Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetcem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ
Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
Neodgovarajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.
Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasni žepni album s 15 razglednicami mesta Krakove
Prodajalnica jestvin in kolonijal, napoljskih in tuzemskih testenin, olja, kisa in mila
Ivan Počkaj v Trstu
ul. Petronio 2, vogal ul. Settefontane.
Zaloga moke, žita, otrobov na izbero.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu. Polno vplačani akcijski kapital K 1,000,000
Kupuje in prodaja Zamenjava in eskomptuje Daje predjume na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi
vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoriet, komunalnih obljagij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Vinkuluje in divinkuluje vojaške žensitinske kavcije.
Promese izdaja k vsakemu krebzanju. Nakompt in inkasno mesto. Borza narodila.